

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง การใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ หลังจากที่ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พระนิสิตชั้นปีที่ 4 วิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชา 302 416 การแปล 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 31 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แผนการสอนการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์ จำนวน 5 แผน โดยแบ่งเป็นแผนการสอนการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์ด้านคำนาม 1 แผน ด้านคำกริยา 3 แผน ด้านคำคุณศัพท์ 1 แผน และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้ คือ ความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษของพระนิสิตหลังจากที่ได้เรียนการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์สูงกว่าก่อนการเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ ของพระนิสิตหลังจากที่ได้เรียนการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์เพิ่มสูงขึ้นกว่าความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษก่อนที่จะได้เรียนการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงลักษณะขององค์ประกอบของความหมายของคำศัพท์ของกลุ่มคำศัพท์ที่อยู่ในขอบข่ายความหมายเดียวกันดังนี้

1. แต่ละคำศัพท์จะมีองค์ประกอบความหมายแบบร่วมที่ทุก ๆ คำศัพท์จะมีองค์ประกอบของความหมายประเภทนี้อยู่ ซึ่งทำให้คำศัพท์ดังกล่าวอยู่ในกลุ่มคำศัพท์ที่มีขอบข่ายความหมายเดียวกัน

2. แต่ละคำศัพท์จะมีองค์ประกอบความหมายแบบเฉพาะเป็นองค์ประกอบที่แยกคำศัพท์แต่ละคำให้แตกต่างออกไปจากกลุ่มคำศัพท์ที่มีขอบข่ายความหมายเดียวกัน

3. แต่ละคำศัพท์จะมีองค์ประกอบความหมายแบบเสริม เป็นองค์ประกอบที่เพิ่มหรือเสริมความหมายแฝงของคำศัพท์นั้น ๆ

ลักษณะขององค์ประกอบความหมายของคำศัพท์ดังกล่าว Nida (1974) และ Barnwell (1980) ได้จัดแบ่งไว้เพื่อจำแนกความหมายร่วม ความหมายแบบเฉพาะและความหมายเสริมของกลุ่มคำศัพท์ที่อยู่ในขอบข่ายความหมายเดียวกัน ดังนั้น เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงวิธีการดูความหมายเฉพาะที่ชัดเจนของคำศัพท์แต่ละคำ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์แล้วผู้เรียนจึงสามารถเลือกใช้คำศัพท์ได้อย่างถูกต้องตรงกับความหมายของคำศัพท์ที่ต้องถ่ายทอดจากภาษาต้นฉบับให้เป็นภาษาของฉบับแปล

จากการทดลองพบว่าความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษของพระนิสิตที่ได้เรียนการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์เพิ่มขึ้นสูงกว่าความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษก่อนการทดลอง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ แต่เดิมผู้เรียนใช้พจนานุกรมภาษาเดียวหรือพจนานุกรมสองภาษา ซึ่งให้แต่ความหมายโดยรวม ๆ ของคำศัพท์แต่ละคำ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเลือกหาคำศัพท์ที่มีความหมายที่ถูกต้องตรงกับความหมายที่ต้องถ่ายทอด แต่เมื่อผู้เรียนได้เรียนการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์ ซึ่งแยกให้ผู้เรียนเห็นถึงลักษณะขององค์ประกอบของความหมายที่เหมือนและแตกต่างตลอดจนความหมายเสริมของแต่ละคำศัพท์ รวมถึงการที่ผู้เรียนได้ทราบถึงกลุ่มคำศัพท์ที่สามารถใช้ร่วมกับคำอื่น ๆ ได้ ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความหมายที่เหมือนและแตกต่างกันออกไปของกลุ่มคำศัพท์ที่อยู่ในขอบข่ายความหมายเดียวกัน ตลอดจนบริบทของคำศัพท์ดังกล่าว จึงทำให้ ผู้เรียนสามารถเลือกใช้คำศัพท์ได้ตรงกับความหมายและตรงกับบริบทหรือประโยคที่ผู้เรียนต้องแปลได้ดีขึ้น

เมื่อแยกพิจารณาเน้นคำศัพท์ในแต่ละด้านจะเห็นว่า ความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ ด้านคำกริยาที่เพิ่มขึ้นสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากพระนิสิตมีความรู้ด้านกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ของคำกริยาที่ต้องตรวจสอบคือ คำกริยาต้องสัมพันธ์กับประธาน หรือคำกริยาต้องเปลี่ยนรูปไปตามกาล รวมทั้งการที่สามารถเลือกคำที่ถูกต้องตรงกับความหมายและบริบทของประโยคได้ดีแล้ว ทำให้ความสามารถในการแปลด้านคำกริยาจึงเพิ่มขึ้นสูงสุดอย่างมาก

ส่วนความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษที่เพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ด้านคำคุณศัพท์ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ ตำแหน่งของคำคุณศัพท์ในโครงสร้างประโยคภาษาไทย คำขยายจะอยู่ด้านหลัง แต่ใน โครงสร้างของประโยคภาษาอังกฤษคำคุณศัพท์ที่ใช้ขยายคำนามจะอยู่ด้านหน้า และคำคุณ ศัพท์ที่ใช้กับ verb to be หรือ Linking verb จะอยู่หลังกริยา ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Nida (1975) ซึ่งกล่าวว่า ภาษาแต่ละภาษามีโครงสร้างของประโยคและคำศัพท์ต่างกัน ทำให้ เกิดปัญหาในการแปลและการถ่ายทอดความหมาย แม้ว่าผู้แปลจะสามารถเลือกคำศัพท์ที่ถูกต้อง ตรงกับความหมายได้ดีแล้ว แต่ก็มีปัญหาทางด้านโครงสร้างของประโยค ที่ทำให้ความ สามารถในการแปลด้านคำคุณศัพท์มีปัญหามากกว่าคำกริยาเนื่องจากตำแหน่งการวางคำ คุณศัพท์ในประโยคนั้น ๆ ส่วนในด้านคำนามนั้น สาเหตุที่ผู้แปลทำได้น้อยที่สุดนั้น เนื่องมา จากในแบบทดสอบผู้วิจัยใช้โครงสร้างประโยคแบบสังกรประโยค ซึ่งเป็นประโยคที่ซับซ้อนกว่า เอกัตถะประโยคที่ผู้เรียนต้องพิจารณาให้รอบคอบกว่าในด้านการเลือกวางคำนามให้ถูกต้อง กับโครงสร้างของประโยค ทำให้ผู้เรียนถึงแม้จะเลือกคำศัพท์ที่ถูกต้องและตรงกับความหมาย แล้ว แต่ก็มีปัญหาด้านโครงสร้างของประโยค จึงทำให้ความสามารถในการแปลด้านคำนาม เพิ่มขึ้นน้อยที่สุด

ในระหว่างการทดลองเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้เรียนซึ่งเป็นพระนิสิตส่วนใหญ่เป็นผู้ ที่มีความรู้ทางภาษาบาลีอย่างน้อยที่สุดคือ ประโยค 3 ดังนั้น จึงมีความรู้ด้านรากศัพท์หรือที่มา ของภาษาไทยเป็นอย่างดี พระนิสิตได้แสดงความเข้าใจในความหมายที่แตกต่างของคำศัพท์ใน ตารางโดยแยกแยะคำแปลของคำศัพท์ในตารางที่เรียนเป็นภาษาไทยได้อย่างชัดเจน ซึ่งแตก- ต่างไปจากคำพื้นฐานทั่วไปที่ผู้วิจัยใช้ เช่น ในตารางวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของ คำศัพท์ "Identifying with the problems of others." ผู้วิจัยใช้คำแปลแปลว่า สงสาร, เห็นอก เห็นใจ แต่พระนิสิตได้แยกให้คำแปลของคำศัพท์ออกเป็น sympathy = เมตตา, compassion = กรุณา, pity = สงสาร เป็นต้น

นอกจากนี้เมื่อเริ่มแผนการสอนที่ 3 ผู้เรียนได้แสดงความเข้าใจในตาราง คำศัพท์ที่สามารถใช้ร่วมกับคำอื่น ๆ ได้ โดยหลังจากการอธิบายและซักถามตารางวิเคราะห์ องค์ประกอบของความหมายแล้ว ผู้เรียนสามารถแยกตัวอย่างประโยคของการใช้คำศัพท์นั้นได้ เอง โดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องยกตัวอย่างประโยคให้กับผู้เรียนซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเข้าใจบริบท ของการใช้คำศัพท์จากตารางคำศัพท์ที่สามารถใช้ร่วมกับคำอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

ในด้านการสอนแปล ผู้สอนแปลส่วนใหญ่จะแนะนำหรือสอนให้ผู้เรียนใช้ พจนานุกรมให้เป็นเพื่อให้สามารถเลือกคำศัพท์ที่ถูกต้องตรงกับความหมายของต้นฉบับ เมื่อ

ผู้วิจัยได้แนะนำให้ผู้เรียนรู้จักการใช้ตารางการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์ และตารางคำศัพท์ที่สามารถใช้ร่วมกับคำอื่น ๆ ได้ ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงการใช้พจนานุกรม เพื่อตรวจสอบหาความหมายด้านต่าง ๆ ตลอดจนบริบทของคำศัพท์นั้น ๆ อย่างรอบคอบขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Autonomous learner) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้แปลควรจะมีวิธีใช้เครื่องมือที่ช่วยในการแปลได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในด้านการเรียนการสอน

1.1 ผู้สอนควรให้ตัวอย่างประโยคที่แสดงถึงการใช้คำศัพท์ทุกคำ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำการใช้คำศัพท์ดังกล่าวได้ดีขึ้น

1.2 ผู้สอนควรใช้ระยะเวลาในการสอนต่อเนื่องกันเป็น 1 ภาคเรียน หรือ 2 ภาคเรียน โดยใช้มีผู้สอนคนเดียวกันเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาการวิเคราะห์องค์ประกอบของความหมายของคำศัพท์อย่างต่อเนื่อง

1.3 ผู้สอนควรเพิ่มเนื้อหาวิธีการสร้างตาราง (Grid) การวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายให้กับผู้เรียนที่จะเรียนวิธีการสร้างตารางการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์กับ - กลุ่มตัวอย่างในระดับอื่น ๆ ที่ต้องใช้วิธีการแปลศัพท์เทคนิคหรือศัพท์เฉพาะในวิชานั้น ๆ เช่น อาชีวศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัย การวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์กับ วิชาด้านการอ่านหรือการเขียน ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องทราบความเหมือนและความแตกต่างของ ความหมายของคำศัพท์ ตลอดจนบริบทของการใช้คำศัพท์นั้น ๆ

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแปล เช่น ด้าน โครงสร้างของประโยค (Syntax)